Cartiere și tradiții în fotbalul românesc

Dacă întrebi la serviciul cadastru al Sfatului popular al raionului 23 August, care este perimetrul Oborului, ți se va răspunde cu precizie geometrică.

Dacă întrebi însă vreun fotbalist oborean, teritoriul-matcă va căpăta contururi proprii, care vor include, fără doar și poate, Pantelimonul și „plantația dintre duzi", (Ionică Bogdan și Pîrcălab), Baicului (Constantin), Avrig („ai lui Nunweiller") și întreaga „împărăție a Oborului" (Ozon).

Terenul de lîngă Gara de Est atrăgea — cu ani în urmă — ca un magnet, copiii cartierului și filonul talentului era de nesecat. Dar oare numai talentul viitorilor jucători a fost determinant în ceea ce a rămas, peste ani, în tradiția fotbalului românesc, „Școala Oborului" ?

Destul de vechi pentru a lăsa să se nască legende, dar nu atît de bătrîn încît să nu putem apela la martori oculari, fotbalul oborean își poate depăna povestea dintre „galbenele file" ale cronicilor vremii, dar și prin amintirile veșnic vii ale entuziaștilor din acest cartier bucureștean. Amintiri, amintiri... Deapănă firul Petre Steinbach și Nicolae Crușescu.

În 1929, la vreo doi ani după ce „cluburile" Unirea și Tricolor au fuzionat (împreună abia încropiseră 11 perechi de ghete !), iată că pe terenul străjuit de ceasul gării Obor a avut loc un mare eveniment. Cu mic, cu mare, cetățenii cartierului sînt invitați la inaugurarea tribunei de lemn ce urma să găzduiască, cu prilejul primului meci internațional al proaspătului club, 500 de suporteri din înflăcărata galerie unionistă. Participăm și noi la eveniment prin intermediul... povestirii mereu tînărului Petre Steinbach.

O duminică însorită de început de septembrie. Tribuna de lemn și-a dublat vrînd-nevrînd, capacitatea, astfel că adăpostește cam 1.000 de FIDELI, în ținută de gală, din care nu lipsea galbenul pălăriilor de paie, roșul brîurilor și argintiul bastoanelor. Împrejurul terenului, adunați ciorchine ca la „zilele moșilor", găzduite și ele nu departe, în gura Oborului, alte mii de devotați suporteri. Să tot fie vreo 5.000 (record de spectatori, spun glasurile epocii). Ne strecurăm în baraca de lemn să urmărim echiparea jucătorilor. Înghesuiți pe cele două bănci ce constituiau, împreună cu cuiele din pereți, singurul mobilier al „cabinelor", toreadorii balonului rotund se echipau. Cîțiva s-au dus să-și spele emoțiile la „ceșmeaua cea din drum", adică la pompa de apă de afară. Însoțite de uralele entuziaste ale publicului, cele două echipe ies pe teren. În frunte, oaspeții din Varna, apoi oborenii, în tricourile lor albastre și chiloți negri.

ȘI LĂUTARII CÎNTAU VICTORIILE...

Vremea era frumoasă, cerul senin, dar pe teren a fost ploaie de goluri : Unirea Tricolor a cîștigat cu 8—1 ! Din tribună, glasul de stentor al lui Titi Barosanu, asul galeriei oborene, domina sonor împrejurimile, acoperind chiar și șuierul trenurilor de vizavi : *„Atacă-l! Pas pe dreapta ! Uite stînga liberă !"*.

(Folclorul oborean, care-și revendică acest pitoresc personaj, povestește cum, la un meci, adversarii unioniștilor, crezînd că glasul din tribună inspiră fantezia debordantă a puștilor lui „nea Fane" (era epoca lui „Ozon et. co.") au cerut ca Titi Barosanu să fie evacuat din tribună !) Și, ca după fiecare victorie oboreană, glasul viorilor și al lăutarilor a dat zvon bucuriei de la „cîrciuma lui Drăghici", vecina terenului și gazda suporterilor. Și zvonul a ajuns pe Moșilor, de acolo în Pantelimon, apoi pe Ianculuși și peste șine. Iar Petre Steinbach (avea pe atunci 23 de ani) își semnase în acel meci angajamentul de jucător și antrenor la clubul oborean printr-un gol cu care a deschis scorul. Acest contract a durat 9 ani, timp în care tînărul jucător timișorean n-a lipsit decît un singur meci (era bolnav) atașîndu-se atît de mult de Obor, încît nu peste mult timp a devenit treptat „nea Petre" și apoi „bătrînul", în semn de respect pentru cel care, deși nu împlinise 30 de ani, se devotase creșterii „puilor de oboreni".

Care a fost prima și singura condiție pe care Petre Steinbach a pus-o la angajarea sa? *„N-așteptați minuni imediate ! Dați-mi un termen de 5 ani și cu băieții cartierului vom face treabă bună"*.

Iar peste 5 ani, un supratitlu comenta astfel rezultatul meciului Unirea Tricolor—C.A.O 3—2, de la Oradea : *„Copiii lui Steinbach au jucat un fotbal excelent"*. Iar *N. Grămătic* consemna într-un ziar al vremii: *„Am mai scris-o de vreo două ori : Unirea Tricolor este astăzi, după C.A.O., cea mai tehnică echipă românească. Jucătorii ei sînt adevărați jongleri cu mingea și toți sînt elevii lui Steinbach."* (N. Grămătic era pseudonimul marelui scriitor român *Camil Petrescu*, îndrăgostit de sport și în special de fotbal, pe care l-a servit cu pana sa scăpărătoare în revista timpului, „Football"). Cine erau „copiii" lui Steinbach, prima promoție a școlii din Obor ? *Petrică Rădulescu, Sucitulescu, Iliescu, Tr. Ionescu, Alecu Andrei* promovați în prima echipă dintre piticii și juniorii proprii și care învinseseră pe teren propriu una din cele mai mari echipe ale vremii și al cărei cvintet ofensiv era celebru : *Glanczman, Covaci, Ronay, Rodola, Cociș*. Înainte de a divulga deci primul secret al perenității fotbalului oborean, să mai amintim o întîmplare, hazlie ce-i drept, dar plină de tîlc : în anul 1940 Unirea Tricolor contractează un meci în Turcia, cu stipulația expresă ca în formație să joace numai titulari. În ziua meciului însă, Unirea Tricolor era programată și la București, în *Cupa României*, astfel că această partidă oficială a fost disputată în Capitală de echipa de juniori care a cîștigat cu 9—1 ! Seara, la Istanbul, organizatorii turci ascultînd la radio rezultatul meciului de la București au crezut că echipa ce se afla în Turcia nu era echipa primă și n-au mai vrut să onoreze contractul !

„COPIII TERIBILI" AI OBORULUI

Iată deci primul secret al fotbalului oborean: INFUZIA PERMANENTĂ DE TINERETE, CALE LIBERĂ TALENTELOR DE CARTIER Juniorii Unirii Tricolor au cîștigat campionatul Bucureștiului de 5 ori, și tot ei au readus Unirea Tricolor după un stagiu de un an în „B", în categoria A, reușind să cîștige în același an (1940) campionatul ! Aceasta era a doua promoție a școlii oborene, care număra pe *Paraschiva, C. Marinescu, Gică Petrescu, Jonny Dumitrescu, Rugiubei, Diți Marinescu* și alții. Magnetul fotbalului oborean atrăgea copiii străzii, ucenicii uzinelor din împrejurimi, elevii de la liceele Mihai Viteazul și Comercial, dar și pe mulți alții din afara cartierului *(Jonny Dumitrescu* venea din Filantropia, *Paraschiva* din Militari, *Rugiubei* din Ferentari). Pentru toți, atracția mare o constituia posibilitatea de a promova chiar și pînă în prima echipă. Condiția? Simplă : *talent și seriozitate!* „Miuțele" străzii, cupele de... ghips donate întrecerilor de pe maidanele de dincolo de șine, sau pe „gazonul" plantației din Vatra Luminoasă erau primele competiții. De aci, pînă la stadionul de lîngă gară era doar un pas, pe care cei talentați îl făceau imediat, depistați de antrenor și jucătorii oboreni ce colindau mereu aceste „pepiniere naturale". Astfel s-a născut „al treilea val", și, zic unii, cel mai talentat, denumit și „Ozon et. co." după numele liderului acestei promoții. Și să nu uităm un lucru esențial : la echipa oboreană, de-a lungul întregii sale existențe, au fost doar doi antrenori : *Petre Steinbach* și *Ștefan Cîrjan*, care au știut să depisteze filonul autentic al talentului și să-l crească cu grijă.

Împreună din fragedă vîrstă, legăturile jucătorilor erau cimentate prin amintiri comune de viață, printr-o adevărată prietenie și dragoste pentru fotbal. În imaginația aprinsă a puștilor, „băsica" lor de cîrpă sărea lesne gardul terenului și se transforma, ca într-un frumos basm, într-o minge de piele. Și, odată pătrunși pe poarta mare a terenului, nu mai conta pentru ei că toate echipele clubului foloseau un singur rînd de ghete și că terenul era ca arat. Dragostea lor mare pentru fotbal nu lăsa să se stingă imaginația aprinsă a copilăriei. Dacă nu credeți, întrebați astăzi pe oricare dintre foștii oboreni, pe inginerii *Ion Dumitrescu, Victor Gavăț, Aurel Cernea*, pe dr. *Vasile Cristea*, pe juriștii *Ion Bogdan, Dincă Schileru*, pe strungarii *Ion Boteanu* și *Ilie Cricitoiu*, pe maeștrii emeriți ai sportului *Titus Ozon, Ion Nunweiller* și *Gh. Constantin*, pe antrenorii *Tudor Paraschiva, Costică Marinescu, Traian Iordache*, și toți vă vor răspunde la fel. Iar antrenorul *Gh. Petrescu* (fostul half centru și internațional oborean) care locuiește astăzi, printr-o plăcută coincidență, într-un bloc construit pe locul terenului de lîngă gara de Est, vă va spune cu toate seriozitatea : *„Apartamentul meu este situat cam pe linia de 16 metri, acolo unde, ani de-a rîndul, am apărat culorile clubului oborean !"*

„FIII PLANTAȚIEI"

O plantație de duzi din Vatra Luminoasă, cam pe unde întoarce azi troleibuzul 86, ar putea figura pe „starea civilă fotbalistică" a multor jucători la rubrica locul nașterii. Aici au „făcut ochi" multe vedete ale fotbalului românesc. Pentru că spațiul nu ne permite, ne vom opri la două nume de stringentă actualitate, nume la auzul cărora, în transmisiile de radio de peste hotare, bunăoară, tresărim emoționați și plini de speranță : *Nunweiller III* și *Pîrcălab*. Ambii titulari ai echipei noastre naționale. Primul, căpitanul echipei României, căpitanul formației dinamoviste și căpitanul... trupei Nunweiller a fost, la vîrsta „pre-pitică", căpitanul plantației. Deși nu era, nici ca ani, nici ca gabarit, cel mai mare, celui de al treilea dintre Nunweilleri i se spunea de pe atunci „nea Nelu". Nu întîmplător. La victorie

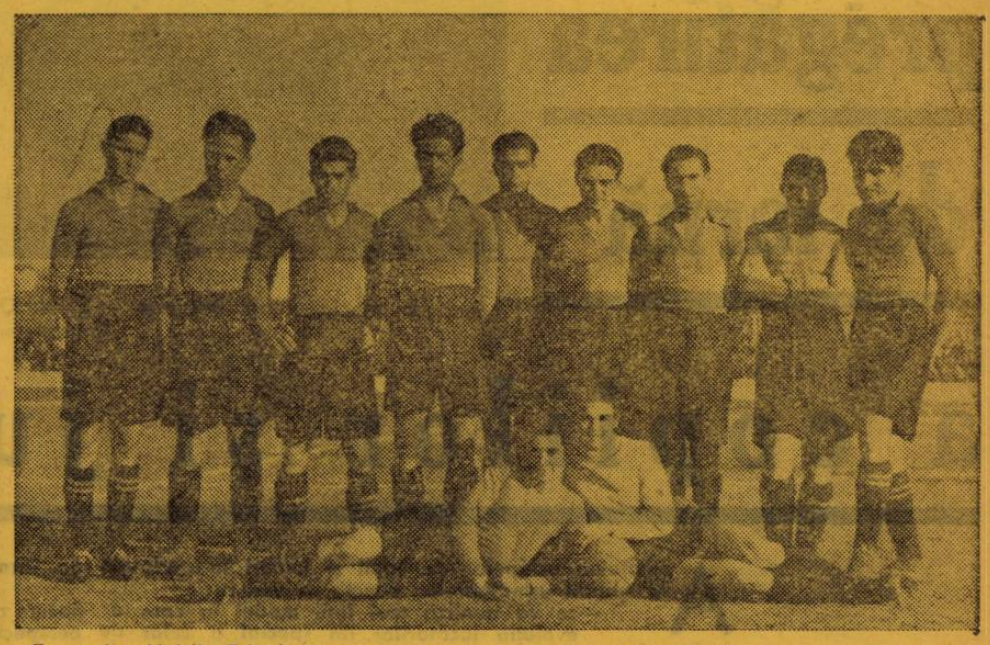

Formația Unirii Tricolor, care a promovat din categoria B în categoria A, în campionatul României din 1945/46. Se văd în fotografie : **Paraschiva, Rugiubei, Ozon, Fl. Marinescu, Mihai, Marin Apostol** ș.a.

(Din colecția de fotografii a maestrului emerit al sportului **Titus Ozon**)

ca și la înfrîngere. Nelu, asemeni căpitanului de vas care la naufragiu părăsește puntea ultimul, lupta cu o voință care galvaniza toată piticimea.

„N-am să uit niciodată primul meci pe care noi, cei din plantație, l-am susținut pe terenul Obor. Echipa mea, „a Iancului", a întîlnit spaima cartierului, echipa „Eliade între vii" a faimosului Niculescu-Ben Barek. Adevărată sărbătoare pentru noi — meciul se desfășura sub ochii unui antrenor selecționer de copii Dincă Schileru — partida s-a terminat printr-o dramă. Am fost învinși cu 5—1 și cîteva zile n-am mai ieșit din casă, pe de o parte pentru că eram pe jumătate bolnavi, pe de altă parte pentru că ne era rușine de ceilalți copii. După cîteva zile am fost bineînțeles din nou prezenți la gaura „mascată" dinspre strada Milescu, săpată de noi sub gardul terenului Obor, și n-am avut ce regreta. Am asistat la un meci în care Ozon s-a distrat cu o echipă de regiune, mi se pare. Oborenii au înscris 21 de goluri, iar Ozon a marcat 12 goluri numărate. Pînă seara, la lumina felinarelor, am repetat cu toții, de sute de ori, golurile ca-n filme înscrise în acea după amiază de „nea Titus".

Ion Pîrcălab își amintește și el cu nostalgie de startul său în fotbal. A coborît, sau mai degrabă a urcat, tot din plantație. *„În nenumărate zile de meciuri (o zi însemna 5, 6 meciuri și 7—8 ore de joc) mîncam la prînz două feluri : dude albe și... dude negre. Cele mai derutante driblinguri ? Pe lîngă duzi, cînd, din fentă, adversarul apuca uneori pomul în brațe, iar eu o tuleam spre poartă"*.

Ce a urmat? O promovare „neconcludentă" la piticii II și lui Dinamo București unde antrenorul l-a pus să joace... half stînga. Apoi, half dreapta la Dinamo Obor, la juniori, unde Ștefan Stănculescu își dă seama că „Onci" îi pierde la viteză pe toți, și pe coechipieri și pe apărătorii adverși. Un meci la Ploiești, în compania juniorilor Petrolului, edifică pe toată lumea. Conduși cu 1—0 la pauză, oborenii egalează prin Pîrcălab, care într-o cursă de 50 de metri driblează 4 adversari inclusiv portarul, uluind stadionul. *„Puștiul ăsta are stofă de mare jucător"* — își spun cei care pînă atunci nu văzuseră în el cine știe ce. După atîția ani de la primii pași în lumea fotbalului, Pîrcălab păstrează un mare regret. *„Un regret pe care am să-l port toată viața, el reprezentînd o mare dorință neîmplinită"*.

— *?!*

„Am visat să fac aripă cu Ozon. N-am apucat deși, cîndva, am fost la un pas de acest vis. Ar fi fost o mare cinste pentru mine să joc alături de modelul meu, alături de...

...IDOLUL SPORTIV AL OBORULUI

„Un idol căruia, la reintrarea Unirii Tricolor, în 1946, în divizia A, i s-a cumpărat, din chetă, un... palton — își amintește azi, zîmbind emoționat Titus Ozon. *Dar ce importanță aveau atunci pentru noi banii? Deși eram băieți care știam ce înseamnă lupta pentru pîine, fotbalul era pentru noi CEA MAI MARE BUCURIE, eram fericiți CĂ JUCĂM și atît"*.

Pentru că despre Ozon se poate scrie nu o carte, ci mai multe cărți, am operat cîteva „tăieturi" dintr-un lung metraj în care ineditul se împletește cu senzaționalul.

...La 12 ani, „nea Fane", antrenorul, dă dispoziție să i se facă lui „Năsel" bocanci „pe picior"... La 14 ani, debutează „pe fals", cu legitimația lui Sotir Ion, în echipa de juniori a Unirii în meciul cu „Izvorul nou". Scor 3—1 pentru Unirea. Primul meci, primul gol ; voleu de la 14 m în bara de fier !... Meci Unirea Tricolor—Venus (4—2) în „Cupa sinistraților (disputată în 1945 și cîștigată de Unirea Tricolor ; locul II : Venus; locul III Juventus). *„La Venus apăra David, portarul pe care-l visam noaptea. Cînd i-am înscris un gol din lovitură liberă de la 18 m., mi-a venit să-l... sărut. Nu-mi venea să cred că eu am fost în stare să-i marchez lui IL DIO. A urmat apoi un voleu de la 16 m. care a însemnat un nou gol de care „nea Mircea" îmi vorbește și azi"*.

Involuntar, dar fatal, am ajuns la capitolul goluri. Ozon, jucătorul care a înscris cele mai multe goluri în categoria A, face azi o profesiune de credință : *„Fără goluri. Ozon nu mai era Ozon. Orice echipă are nevoie de goluri iar publicul îi iartă celui care dă goluri totul. Eu încercam la înscrierea fiecărui gol de-al meu formidabila satisfactie a pescarului care capturează în plasa sa un peste rar. Goluri, cît mai multe goluri — aceasta a fost deviza mea! Asta nu înseamnă că nu dădeam coechipierilor mei mingi „pe tavă", pase care însemnau ele însele goluri"*.

Și evocările curg, depășind cu mult durata unui meci adevărat de fotbal *„Driblingul prin provocarea adversarului"*, *„penaltiul executat privind în... ochii portarului"*, *„lovitura liberă „cumpărată" de la Baratki"*, iată tot atîtea secvențe care ar putea însemna pagini, capitole.

Astăzi vă prezentăm „OBORUL"

„Școala Oborului" a lansat de-a lungul anilor nenumărate talente, stele de primă mărime pe firmamentul fotbalului românesc. O vorbă bătrînească spune : „Nu ești bogat prin ceea ce ai, ci prin ceea ce dai".

Judecîndu-l prin ceea ce a dat fotbalului românesc, Oborul și școala sa reprezintă un moment de valoroasă tradiție în istoria sportului cu balonul rotund din țara noastră.

Marius POPESCU
Paul SLAVESCU